

Ettepaneku/arvamuse esitaja ja kuupäev	Ettepanek/arvamus	Vastus
Keskonnaministeerium, 17.10.2021 nr 7-15/21/4029-3	1. Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 4.3. Maakasutuse juhtotstarbed on supelranna maa-ala juhtotstarbe kohta kirjutatud, et see on avalikult kasutatav supelranna maa-ala mille piires on võimalik püstitada supelranna kasutamiseks vajalikke ehitisi . Peatükis 5.7. Puhkeväärtusega alad on kirjas, et enamkasutatavatele supluskohtadele on määratud supelranna maa-ala juhtotstarve (SE) mis võimaldab nendele aladele püstitada supelranna teenindamiseks vajalikke rajatise . Supelranna maa-ala juhtotstarbega alale ei laiene ehituskeeld. Antud sõnastused ei lähe kokku looduskaitse seaduses sätestatuga ning on mitmeti mõistetavad. Ehituskeeld küll ei laiene supelranna teenindamiseks vajalike rajatiste ehitamiseks, kuid siiski laieneb hoonete püstitamisele. Lisaks märgime, et supelranna maa-ala juhtotstarbe tähiseks on mujal seletuskirjas märgitud PR.	Arvestatakse.
	2. Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 5.5. Rohevõrgustik on esitatud tingimused rohevõrgustiku terviklikkuse ja toimimise säilitamiseks. Neljanda punkti sõnastuse on välja toodud, et majandatavates metsades on oluline muuhulgas metsade väetamisest loobumine ja ohtlike taimekaitsevahendite (glüfosaatide) mittekasutamine. Juhime tähelepanu, et metsaseaduse (edaspidi MS) § 27 lõike 3 kohaselt on metsa väetamine keelatud üksnes mineraalväetistega. Samuti vajaks täpsustamist mida peetakse ohtlike taimekaitsevahendite all silmas, sest taimekaitse seadus ei defineeri ohtlike taimekaitsevahendeid. Täpsustame, et pestitsiidide kasutamine metsas on reguleeritud keskkonnaministri 27.12.2006 aasta määruses nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“ ning selle § 20 lõike 1 kohaselt võib pestitsiide metsas kasutada metsakaitse ekspertide tulemuste alusel. Seega teeme ettepaneku seletuskirjas selgelt välja tuua, miks seatakse rangemad tingimused võrreldes kehtiva seadusandlusega.	Arvestatakse. Selgitus: Ohtlike taimekaitsevahendite (glüfosaatide) kasutamise vältimise tingimus on kirjas 2018. a kehtestatud Põlva valla üldplaneeringus 2029+. Nõustatakse, et see nõue ei ole põhjendatud.
	3. Eelmises punktis toodud tingimuse eelviimase lause kohaselt tuleb metsamaaga kattuvatel rohevõrgustiku koridoride aladel vältida lageraieid, mille käigus raiega toimuks korraga koridoriga ristisuunaline raie, mis halvendaks seeläbi koridori toimimist. Sellisest sõnastusest võib välja lugeda, et ka lageraie on lubatud, kui ristisuunas täies ulatuses lageraie ei lõika korraga tervet koridori. Punkti viimase lause kohaselt tuleb koridori aladel raie läbi viia etappidena (aegjärksena). Palume selgitada, kas sulgudes oleva täienduse all on silmas peetud aegjärgset raiet MS § 30 mõistes ehk on valitud üks turberaieliikidest ja kui on, kas siis see tähendab, et muud MS-e turberaieliigid on keelatud. Kui on, siis palume seda põhjendada.	Viidatud sõnastuse ebaselgusele on ka varasemalt viidatud ning see vaadatakse üle.
	4. Üldplaneeringu seletuskirja peatüki 5.5. Rohevõrgustik seitsmenda punkti kohaselt on seatud tingimuseks, et roheline võrgustiku funktsioneerimiseks on vajalik, et looduslike alade osatähtsus tuumalas ei langeks alla 90%. Samas pole täpsustatud ega defineeritud, millised alad loetakse looduslike alade hulka ja kuidas ning kelle poolt seda protsenti jooksvalt jälgitakse. Samuti ei ole kirjeldatud kuidas seda tingimust rakendatakse ehk kas see võib kaasa tuua majandustegevuse keelamise, nt raie keelamise. Palume selgitada.	Selgitus: Antud rohevõrgustiku tingimus tuleneb maakonnaplaneeringust. GIS-tehnoloogia võimaldab hinnata ja analüüsida ruumiandmeid erinevate tunnuste alusel. Põlva valla üldplaneering on koostatud digitaalselt ning ruumianalüüsi abil on võimalik leida igale tuumalale looduslike alade osakaal.
	5. Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 5.5. Rohevõrgustik on kirjas, et kaevandamissoovi ja roheline võrgustiku kattuvusel arvestab loaandja loamenetluses vajadusega säilitada roheline võrgustiku toimivus, töötades vajadusel välja leevendavad meetmed. Korrektnes sõnastus on, et välja töötatakse leevendavaid meetmeid.	Arvestatakse.
	6. Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 5.7. Puhkeväärtusega alad on esitatud tingimused puhkeväärtusega alade kasutamiseks ja arendamiseks. Viienda punkti kohaselt KAH-metsades raiete kavandamisel arvestatakse kogukonna ettepanekutega. Avaliku huviga metsaalade metsamaadel tuleb raietegevust planeerida selliselt, et aladel oleks tagatud kaugemas tulevikus erivanuseliste puistute kogum. Raiete kavandamisel (metsamajanduskavade koostamisel) puhke- ja virgestusaladel tuleb kaasata huvirühmad ja kohalik omavalitsus. Üldplaneeringu seletuskirjas on KAH-metsad defineeritud kui RMK hallatavatel maadel asuvad alad, mille majandamisega kaasneb kõrgendatud avalik huvi. Samas avaliku huviga metsaalad ei ole defineeritud. Palume selgitada, kas viiendas punktis avaliku huviga metsamaadel on silmas peetud tingimusi KAH aladele (ehk RMK hallatavatel maadel asuvad alad) või on silmas peetud ka eraomandis olevaid maid ja kas tegemist on kohustusliku kasutustingimusega, või on tegemist üldise suunisega. Selline üldsõnaline lähenemine jätab väga palju ruumi erinevateks tõlgendusteks.	Viidatud sõnastuse ebaselgusele on ka varasemalt viidatud ning see vaadatakse üle.
	7. Eelmises punktis toodud tingimuse viimase lause kohaselt tuleb raiete kavandamisel (metsamajanduskavade koostamisel) puhke- ja virgestusaladel kaasata huvirühmad ja kohalik omavalitsus. Üldplaneeringu seletuskirja kohaselt on puhke- ja virgestusaladeks muuhulgas ka marja- ja seenemetsad (lk 38, peatüki 5.7 esimene lõik). Juhime tähelepanu, et metsamajandamiskava ei ole MS alusel kohustuslik dokument ning seda ei koostata, kui metsaomanik seda ei soovi (MS § 11 lg 43). Metsamajandamiskava kohustuslikkus esineb üksiku erandiga (MS § 42 lg 11). Küll aga peavad teatud metsamajanduslike tegevuste (MS §11 lg 42) tegemiseks olemas olema metsa inventeerimise andmed metsaressursi arvestuse riiklikus registris (MS §11 lg 41).	Võetakse teadmiseks, viidatud sõnastuse ebaselgusele on ka varasemalt viidatud ning see vaadatakse üle.
	8. Peame vajalikuks, et üldplaneeringu seletuskirja peatükki 6.2.2. Taastuvenergia lisatakse tuulikute rajamise üheks tingimuseks, et tuuleenergiat tuleb planeerida viisil, mis tagab kaitstavate loodusobjektide (kaitsealad, hoiualad, Natura 2000 võrgustiku alad,	Arvestatakse.

Kokkuvõtte Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule pärast avalikustamise lõppu (10.10.21) esitatud ettepanekutest koos Põlva Vallavalitsuse seisukohaga

<p>kaitsealused liigid, kaitstavad looduse üksikobjektid) säilimise ning kavandatud tegevus ei tohi avaldada negatiivset mõju kaitstavatele loodusobjektidele ja nende kaitse-eesmärkidele.</p>	
<p>9. Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 6.2.2. Taastuenergia toodud taastuenergiarajatiste rajamise tingimuste esimese punkti kohaselt ei ole metsa raadamine päikeseparkide ja tuulikute rajamiseks lubatud. Samas KSH aruande eelnõu peatükis 3.8 Taastuenergeetika kavandamine ja sellega kaasnevad mõjud kasutatakse sõnastust, et metsa raadamine päikeseparkide ja tuulikute rajamiseks ei tohiks üldjuhul olla lubatud. Palume selgitada erinevust üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõu vahel ja kas on üldplaneeringuga kavas seada tingimusi, mis juhtudel on siiski raadamine lubatud.</p>	<p>Sõnastus ühtlustatakse ning raadamist käsitlev punkt vaadatakse üle.</p>
<p>10. Üldplaneeringuga tehakse ettepanekud ehituskeeluvööndi vähendamiseks, kuid ettepanekud ei ole avaliku huvi seisukohast põhjendatud ning ettepanekutes pole arvestatud KSH aruande eelnõus esitatud tulemustega. Palume ettepanekuid korrigeerida.</p>	<p>Arvestatakse.</p>
<p>11. KSH aruande eelnõus on välja toodud, et rohevõrgustiku tingimused tulenevad maakonnaplaneeringust, kuid rohevõrgustiku planeerimisjuhise ütleb, et maakonnaplaneering annab üldised kasutustingimused rohevõrgustiku toimimise tagamiseks, üldplaneeringu ülesanne on rohevõrgustiku ülesannete kohapõhine ülevaatamine ja täpsustamine ning tingimuste määramine.</p>	<p>Selgitus: rohevõrgustiku piire ja kasutustingimusi on võrreldes maakonnaplaneeringuga täpsustatud, sellekohane viide on jäänud tegemata.</p>
<p>12. Palume tuua KSH aruande eelnõus välja, kas Põlva valla rohevõrgustik moodustab terviku naabervaldade omaga, kas alad on ühenduses või esineb mittetoimivaid lahendusi ja vajadusel pakkuda lahendusi puuduste kõrvaldamiseks.</p>	<p>Arvestatakse. Selgitus: naabervaldadega (Kanepi, Röpina, Võru, Kastre) koostöös on rohevõrgustiku piirid liidetud ühtseks tervikuks.</p>
<p>13. KSH aruande eelnõu peatükis 3.1.2 Mõju elurikkusele, taimestikule, loomastikule kirjeldatakse, et asustuse laiendamist üldplaneeringuga vääriselupaikade aladele ei kavandata. Vääriselupaiku läbivad liikumisrajad on juba olemasolevad ning täiendavaid objekte vääriselupaikadele ei kavandata. Samas järgmises lauses viidatakse, et VEP nr.204705 osas esineb kattuvus kavandatava kergliiklustee perspektiivse asukohaga. Palume antud vastuolu selgitada.</p>	<p>Sõnastust parandatakse.</p>
<p>14. KSH aruande eelnõu peatükis 3.1.5.1 Mõju pinnaveekogudele on kirjas, et üldplaneeringuga ei kavandata tegevusi, mis võiksid põhjustada veekogude seisundite halvenemist. Juhime tähelepanu, et üldplaneeringuga kavandatakse maakasutuse otstarvete muutusi, sealhulgas kaardistatakse väärtuslikud põllumajandusmaad ja suurõnnetuse ohuga ettevõtted. Näiteks on üldplaneeringuga tehtud ettepanek vähendada ehituskeeluvööndit Põlva järve ääres 50-le meetrile metsamaal lõikudes kuhu on kavandatud elamumaad. Seega oleme seisukohal, et maakasutuse mõju veekogumite seisundile tuleb KSH aruande eelnõus läbivalt hinnata. Kui vajalike hinnangute andmiseks ei ole üldplaneeringus piisavalt infot, tuleb vastav risk KSH aruande eelnõus välja tuua, et hilisemas planeerimise etapis mõju veekogumitele saaks nõuetekohaselt hinnatud.</p>	<p>Arvestatakse, KSH aruannet täiendatakse.</p>
<p>15. KSH aruande eelnõu peatükis 3.1.5.2 Reoveekogumisalad ja nende mõju on märgitud, et Aarna külas ei ole määratud reoveekogumisala (RKA), kuid alal on ühiskanalisatsioon ja vajalik on üldplaneeringus määrata Aarna külasse RKA perspektiivala vastavalt ÜVK-le. Aarna RKA suurus on 1,9 ha ning reostuskoormus on 75 ie. Märgime, et ühiskanalisatsioon on tehniline lahendus reovee käitlemiseks, mille väljaehitamine ei eelda RKA olemasolu. Seega ei ole vajalik kõik ühiskanalisatsiooniga kaetud alad määrata perspektiivis RKA-ks. RKA määramise eeldused on sätestatud veeseaduse §-des 99-101. Veeseaduse § 100 lõike 2 kohaselt peab RKA olema vähemalt 5 ha. Seega palume tekst viia kooskõlla veeseadusega.</p>	<p>Arvestatakse, KSH aruannet korrigeeritakse.</p>
<p>16. Palume KSH aruande eelnõu peatükis 3.1.6.1 Mõju põhjavee kvaliteedile (lk 57) täiendada, et uute hoonestusalade kavandamisel tuleb samuti lähtuda väljatoodud sademevee käitlemise põhimõtetest.</p>	<p>Arvestatakse, KSH aruannet täiendatakse.</p>
<p>17. KSH aruande eelnõu peatükis 3.4.1 Mõju välisõhu seisundile toodud sõnastusest jääb ekslik mulje, et ammoniaak on nn esmatähtis saasteaine. Palume korrigeerida sõnastust.</p>	<p>Arvestatakse, KSH aruannet korrigeeritakse.</p>
<p>18. KSH aruande eelnõu peatükis 3.4.1.1 Tootmisettevõtete mõju on märgitud, et nähakse mitmete olemasolevate tootmisalade puhul ette nende perspektiivset sega-alaks muutmist. Sellise muudatuse korral on vaja hinnata, kas alal olev müratase vastab uuele müratundlikule alale kehtestatud müra sihtväärtustele.</p>	<p>Selgitus: olemasolev tootmisala ei muutu kuskil segakasutusega äri- ja teeninduse maa-alaks (SE) vaid segakasutusega äri ja tootmisettevõtte maa-alaks (SÄ). SE alale on lubatud ka elamud, see-eest SÄ alale elamud ja ühiskondlikud hooned lubatud ei ole. Seega ei muutu ala müratundlikkus.</p>
<p>19. KSH aruande eelnõu peatükis 3.4.1.2 Kaugküte asendada termin „peentolm“ terminitega „peenosakesed“ ja „eriti peened osakesed“.</p>	<p>Arvestatakse, KSH aruannet korrigeeritakse.</p>
<p>20. KSH aruande eelnõu peatükis 3.4.2 Müra mõju on soovitatav jätta ära standardi EVS 842:2003 aastaarv, sest koostamisel on standardi uustöötlusversioon.</p>	<p>Arvestatakse, KSH aruannet korrigeeritakse.</p>

Kokkuvõtte Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule pärast avalikustamise lõppu (10.10.21) esitatud ettepanekutest koos Põlva Vallavalitsuse seisukohaga

	<p>21. Teeme ettepaneku KSH aruande eelnõus müra hindmaisel kasutada ka 2021 valminud Põlva linna ja ümbruskonna mürakaardistamise tulemusi.</p>	<p>Arvestatakse, KSH aruannet korrigeeritakse. Eelnõu valmimisel ei olnud mürakaardistamise aruanne veel valminud.</p>
<p>Rahandusministeerium, 27.10.2021 nr 14-10/5827-3</p>	<p>1. Põlva maakonnaplaneeringu 2030+ seletuskirja peatükis 2.2 Linnalise asustuse alad on sätestatud nende alade määramise ja arendamise põhimõtted ning määratud linnalise asustuse alana Põlva linn ja selle lähiümbrus. Palume täpsustada üldplaneeringu eelnõus linnalise asustusega ala käsitlust lähtuvalt maakonnaplaneeringust.</p>	<p>Arvestatakse.</p>
	<p>2. Maakonnaplaneeringu peatükis 4.2.1. Elektrivõrk on kajastatud Tartu-Gulbene 330 kV kõrgepingeliini võimalik põhimõtteline suund ja sätestatud, et kõrgepingeliini trassi täpsem kulgemine selgub edaspidi täiendava planeeringu koostamise tulemusena. Samuti see, et kõrgepingeliini paiknemine võib oluliselt soovitada maakonnaplaneeringus kajastatust. Maakonnaplaneeringus seatakse tingimus, et üldplaneeringu koostamisel on oluline teha koostööd Eesti elektrienergia põhivõrgu valdajaga, selgitamaks välja Tartu-Gulbene ühendusliini kavandamise ajakohane seis ning üldplaneeringus arvestamise vajadus. Palume täpsustada koostöös taristu valdajaga üldplaneeringu eelnõu peatükis 6.2. Energeetika objekti elluviimise perspektiivi ja seost võimaliku PlanS § 27 lõike 1 kohase riigi eriplaneeringu objektiga.</p>	<p>Arvestatakse.</p>
	<p>3. Üldplaneeringu eelnõu peatükis 2.1. Maakonnaplaneeringuga arvestamine on kirjas, milliste teemade osas on maakonnaplaneeringut täpsustatud ning et täpsustamise põhjendused ja ulatus on esitatud teemavaldkonda käsitlevas peatükis. Palume lisada kõigi täpsustamiste põhjendused ja ulatus vastavatesse teemavaldkondade peatükkidesse.</p>	<p>Arvestatakse.</p>
	<p>4. Maakonnaplaneeringu peatükis 2.1.3. Teenused on määratud keskuste igale tasemele vastavad teenused, mida on soovitatav antud tasemel minimaalselt pakkuda. Erandiks on lähikeskused, mis on teatud teenuste koondumise kohaks, kuid kus väiksuse tõttu ei ole põhjendatud kindla nimekirja alusel teenuste tagamine: sel tasemel sõltub pakutavate teenuste valik kohaliku kogukonna initsiatiivist ja ettevõtlusaktiivsusest. Maakonnaplaneeringu soovituslike teenuste nimekiri ei ole lõplik ning võib vastavalt keskuste võimekusele täieneda. Piirkondlike eripärade tõttu ei pruugi kõikides keskustes olla kõiki soovitatavaid teenuseid, mistõttu üksikute teenuste tagamiseks tuleb kaaluda ja rakendada erinevaid parendusvõimalusi, arvestades omavalitsuse profiiliga: teenuse tekitamine, ühistranspordi korraldamine teenuse kättesaadavuse parandamiseks (inimene läheb teenuse juurde), paindlikud lahendused (teenuse toomine inimeseni). Palume selgitada, millised on Põlva valla strateegilised suunad ja prioriteedid teenuste osutamisel vastavalt maakonnaplaneeringus määratud keskuste tasemetele. Palume tuua seosed, kuidas toetavad üldplaneeringuga seatud maakasutus- ja ehitustingimused teenuste võimaldamist ja selleks vajaliku taristu arendamist.</p>	<p>Selgitus: Kõigi tasandi keskustele on määratud maakasutuse juhtotstarbed ning sõnastatud nende arengueesmärgid (vt p 4.4.3 ja 4.4.4), paindlik maakasutus soodustab teenuste säilimist ja uute loomist. Üldplaneeringu rakenduse 2. vahelehel on toodud maakonnaplaneeringu keskuste võrgustik ja hierarhia.</p>
	<p>5. Maakonnaplaneeringu peatükis 2.3. Maaline piirkond on sätestatud: Kehtivate detailplaneeringute puhul, mis ei vasta maakonnaplaneeringu peatükkides 3, 4 ja 5 kirjeldatud tingimustele, on põhjendatud kaalumise, kas nende detailplaneeringutega kavandatu on jätkuvalt asjakohane nimetatud punktide kontekstis ning vajadusel kaaluda planeeringute kehtetuks tunnistamise protsessi algatamist. Palume selgitada, kas teemat on käsitletud ja kas on kaalutud eelinimetatud detailplaneeringute kehtetuks tunnistamise protsessi algatamist.</p>	<p>Selgitus: detailplaneeringute kehtetuks tunnistamist ei ole kaalutud.</p>
	<p>6. Maakonnaplaneeringu peatükis 2.4. Suunised detailplaneeringu koostamise kohustusega alade ja juhtude määramiseks üldplaneeringutes on muu hulgas kaalutlemise aluseks maakonnaplaneeringus toodud väärtuslike maastike ja rohelise võrgustiku kasutamistingimused. Väärtuslikel maastikel detailplaneeringu koostamise kohustuse juhtude kaalumisel tuleb arvesse võtta ka iga konkreetse maastiku puhul väärtustatud maastikukomponentide säilimist. Palume selgitada, kas üldplaneeringu lahenduse koostamisel kaaluti detailplaneeringu koostamise kohustust väärtuslikel maastikel ja rohelises võrgustikus.</p>	<p>Selgitus: üldplaneeringu eelnõu punktis 4.1. seisab: „Kaaludes maakonnaplaneeringu suuniseid detailplaneeringu koostamise kohustuse kohta väärtuslikel maastikel ning rohevõrgustiku aladel, leiti üldplaneeringu koostamise käigus, et parima, tasakaalustatud tulemuse annab asukoha- ja juhtumipõhine lähenemine kogu valla territooriumil. Detailplaneeringu koostamise kohustuse määramisel on üldplaneeringus arvestatud sellega, et võimaldada valla elu- ja majanduskeskkonna mitmekülgset arenemist. Seetõttu on detailplaneeringu koostamise kohustuse määramise aluseks paljudel juhtudel kaalutlemine, mis võimaldab juhtumipõhiselt ja paindlikult läheneda.“</p>
	<p>7. Juhime tähelepanu sellele, et juhul kui maakonnaplaneeringuga kavandatud objekti täpsustamisel on selle asukohal lähedus Natura 2000 alaga, ei saa Riigikohtu lahenditest tulenevalt lükata üldplaneeringus toodud tegevuste puhul Natura hindamist järgnevatesse etappidesse. Olenemata sellest, kas objektid on kohaliku omavalitsuse või riigi soov. Seega, isegi kui maakonnaplaneeringust üldplaneeringusse üle toodava objekti puhul mingeid sisulisi täpsustusi tehtud pole, aga pole ka võimalik välistada kavandatava tegevuse olulist mõju Natura ala kaitse eesmärkidele, tuleb Natura asjakohane hindamine läbi viia</p>	<p>KSH aruannet täiendatakse märkuse kohaselt. Selgitus: mitmed maakonnaplaneeringu kohased objektid (matkarajad) on praeguseks olemasolevad ja ei vaja seega hindamist KSH aruandes.</p>

Kokkuvõtte Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule pärast avalikustamise lõppu (10.10.21) esitatud ettepanekutest koos Põlva Vallavalitsuse seisukohaga

	<p>üldplaneeringu menetluses. Põlva vallas on sellised objektid Ahja loodusala läbiv perspektiivne kergliiklustee, matkarajad ja tervisespordirada ning Valgesoo loodusala metsaelupaiga ala läbiv kergliiklustee. Palume täiendada üldplaneeringu ja KSH aruande eelnõusid.</p>	
	<p>Tutvunud üldplaneeringu materjalidega ja lähtudes Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määrusest nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“ ning võttes aluseks PlanS § 81 lõike 3 ja arvestades riigihalduse ministri 01.02.2019 käskkirja nr 1.1-4/16 punktis 2 antud volitust, ei pea Rahandusministeerium vajalikuks määrata lisaks eespool nimetatud asutustele täiendavalt koostöötegiijaid.</p>	
<p>Muinsuskaitseamet, e-kiri 01.11.2021</p>	<p>I Kaardirakenduse väärtuste kiht 1.sinna tuleks kindlasti lisada märkus (sest see ei tule midu kusagilt mujalt välja): Kinnismälestisi ümbritseb kaitsevöönd, milleks on 50 meetri laiune maa-ala mälestise väliskontuurist arvates (kui mälestiseks tunnustamise õigusaktis ei ole ette nähtud teisiti) ja mille eesmärk on tagada: 1) kinnismälestise säilimine sobivas ja toetavas keskkonnas ning seda ümbritsevate mälestisega seotud kultuuriväärtuslike objektide ja elementide säilimine; 2) kinnismälestise vaadeldavus ja mälestiselt avanevate algupäraste vaadete säilimine; 3) kinnismälestist ümbritseva arheoloogilise kultuurikihi säilimine. Mälestiste alal ja nende kaitsevööndis kehtivaid nõudeid ja tööde tegemise tingimusi reguleerib Muinsuskaitse seadus.</p> <p>II ÜP eelnõu. Seletuskiri Ptk 5.1. Kultuurimälestised Siin on käsitlus väga napp. Katsun veidi pikemalt põhjendada, miks peaks täiendama: Väärtuslike kultuurimälestiste ja kohaliku pärandi seisukohalt oluliste objektide välja toomine annab KOV-ile pikema aja vältel teabe ja seega ka võimaluse arvestada oma tegevuses pärandiga laiemalt ja tagada sh sellega arvestamine ka edaspidistes ruumilise planeerimise protsessides. Muinsuskaitse seaduse (edaspidi MuKS) §-s 3 on sõnastatud muinsuskaitse põhimõtted üldise väärtusruumi loomiseks, sh see, et kultuuripärandi väärtustamine ja hoidmine on ühiskonna ühine kohustus, mistõttu on üldplaneeringu koostamisel oluline kultuuripärandile tähelepanu pööramine, kuna see kinnitab valdkonna aktuaalsust ja KOV-i väärtuspõhimõtteid oma valla kultuuripärandiga tegemisel. Teiste põhimõtete hulgas on eraldi välja toodud, et riik ja kohaliku omavalitsuse üksused arvestavad oma ülesannete täitmisel kultuuripärandi kui avaliku väärtusega ning teevad omavahel koostööd, et toetada kultuuripärandi säilimist ja kasutuses hoidmist (MuKS § 3 lg 7). Võimalus üldplaneeringu raames maakasutuse kaudu riikliku pärandiga arvestada on nt läbi maakasutuse, mis võimaldaks pärandit uues funktsioonis kasutusel hoida. Üldplaneeringu ja pärandi kasutuses hoidmise, kasutusse tagasi toomise teema on seotud teedevõrgu arendamisega. Oluline on säilitada avalikus kasutuses juurdepääsuteed mälestistele, kalmistutele, majadele, aga ka monumentidele ja muudele rajatistele. Arheoloogiapärand on siinjuures erandlik, kuna sageli pärineb maapõues asuv rikkus teedevõrgu kujunemise eelsest ajast, ning neile juurdepääsu hoidmine ja tekitamine pole primaarne. Samuti saab ja tuleb pärandiga arvestada näiteks maastikul avanevate kaugvaadete osas. Kui planeeritakse maakasutuse muutust seni põllumaana kasutusel olnud alale (näiteks elamuid või tootmishooneid), tuleb analüüsida, kuhu on õige hoonestusõigust määrata, et senine väärtuslik maastik säiliks võimalikult harjumuspäraselt ning vaated maastikus olevatele ja kohaidentiteeti kujundavatele mälestistele, nagu näiteks kirikud, mõisa peahooned, mõisaallee, vabriku korstnad jm maastikul eristuvad mälestised, säiliks. Arheoloogiapärandi puhul tuleb aga maakasutustingimuste puhul silmas pidada just seda, et ei kavandataks (tihe)hoonestusalasid (aga ka toomiskomplekse, kaevandusi jmt) kohtadesse, kus on tihe arheoloogiamälestiste kontsentratsioon. Riikliku kultuuripärandit tuleb üldplaneeringus käsitleda samaväärselt riikliku keskkonnakaitse ja riigimaanteeadega. Ka neid valdkondi üldplaneeringus ei kehtestata, kuid neid kajastatakse (v.a arheoloogia prognoosialad) ja nendega arvestatakse. Üldplaneeringu seletuskirjas tulekski välja tuua, et need põhjendused on olemas ja siis saaks ka KSH aruandes öelda, et ÜP-s arvestatakse pärandiga ja soodustatakse läbi mainitud meetmete selle kasutusel olemist ja seeläbi ka hooldamist ja säilimist. Sellest lähtuvalt teen ettepaneku täiendada riikliku kultuuripärandi peatükki järgneva tekstiga (kursiisiv) (ja samas võtta ära KSH aruandest mälestiste nimekirja sisaldavad tabelid, millest pole eriti palju sisulist kasu). Eriti olulise on just mälestiste liigiti need kasutustingimused ja -piirangud, sest neid sellises sõnastuses seadusest ei leia, need on siin n-õ inimkeelselt lahti kirjutatud ja kuna erinevad kardinaalselt nt arheoloogia ja ehitismälestiste puhul, siis oleks minuarust see info siin oluline: <i>Põlva vallas on kinnismälestistena riikliku kaitse all 99 ehitismälestist, 12 ajaloomälestist ja 217 arheoloogiamälestist. Vallamälestisteks olevaid kunstimälestisi üldplaneeringus eraldi ei käsitleta, kuna enamiku näol on neist tegu hoonetes (peamiselt kirikutes) asuvate üksikobjektidega.</i></p>	<p>Arvestatakse osaliselt. Selgitus: üldplaneeringus välditakse läbivalt õigusaktide tsiteerimist. Kuni avalikest andmetest ei ole võimalik leida kõikide kinnismälestiste kaitsevööndeid (sarnaselt tehnovõrkudele või veekogudele), seni lisame lisanduvat kaitsevööndi märke kaardikihi nimetuse juurde.</p> <p>Arvestatakse osaliselt. Selgitus: üldplaneeringus välditakse läbivalt õigusaktide tsiteerimist. Kultuuripärandit on üldplaneeringus kajastatud samaväärselt looduskaitse või riigiteedega. Üldplaneeringuga ei kavandata uut ega täiendavat tiheasustust aladele, ku seda ei ole varem olnud või kavandatud. Üldplaneering ei olemaolevat olukorda kirjeldav dokument vaid tulevikku suunatud arendusdokument. Sarnaselt loodusobjektidele täiendatakse soovitud sõnastuses üldplaneeringu lisaks olevat dokumenti „Mõjutatava olukorra ülevaade“, sellekohane selgem viide lisatakse seletuskirja. Üldplaneeringu pt 5.1. täiendatakse tingimustega kultuurimälestiste kaitsmiseks ja kasutamiseks, eratee avalikuks kasutamiseks määramise põhimõtete (6.1.1.) juurde lisatakse ka mälestistele juurdepääs.</p>

	<p>Kinnismälestisi ümbritseb kaitsevöönd, milleks on 50 meetri laiune maa-ala mälestise väliskontuurist arvates (kui mälestiseks tunnistamise õigusaktis ei ole ette nähtud teisiti) ja mille eesmärk on tagada: 1) kinnismälestise säilimine sobivas ja toetavas keskkonnas ning seda ümbritsevate mälestisega seotud kultuuriväärtuslike objektide ja elementide säilimine; 2) kinnismälestise vaadeldavus ja mälestiselt avanevate algupäraste vaadete säilimine; 3) kinnismälestist ümbritseva arheoloogilise kultuurikihi säilimine. Mälestiste alal ja nende kaitsevööndis kehtivaid nõudeid ja tööde tegemise tingimusi reguleerib Muinsuskaitseadus.</p> <p>Põlva valla ehitismälestistest (kokku 99) moodustavad suurema osa mõisa- või veskikompleksid (sulgudes kaitsealuste üksikobjektide arv): Mooste (20), Ahja (9), Tilsa (8), Põlgaste (7), Joosu (4), Rasina (2), Peri (3), Partsi (2), Kiidjärve (1) ja Jaanimõisa (1) mõisakompleksid; Kauksi (5), Otteni (4), Rosma (4) ja Kiidjärve (1) vesiveskikompleksid. Lisaks on mälestistena riikliku kaitse all 3 kirikut: Põlva Maarja kirik (3), Kähri luteriusu kirik ja Kärsa õigeuskirik, kaks ajaloolist kõrtsihoonet: Kärsa koos kõrvalhoonetega (5) ja Mustajõe; ajalooline Rosma küla (6), Kadaja talukompleks (7) ja rida üksikobjekte. Ehitismälestiste kasutustingimused ja -piirangud: ehitismälestisteks olevad hooned tuleb hoida kasutuses või kasutusest väljas olevatele leida (uus) sobiv kasutusotstarve. Säilitada või restaureerimistööde puhul tuleb taastada hoonete algne välisilme. Tagada ümbruse heakord ja mälestiste vaadeldavus. Mõisakompleksides tuleks säilitada mõisasüdamete struktuur autentsel kujul, vältides uusehitiste paigutamist mõisasüdamesse, ajalooliste parkide ja alleede puhul hooldada puistuid põhimõttel, et säiliks algupärane stiil ning oleks tagatud järjepidevus, suuremate tööde korral konsulteerida haljastusspetsialistidega.</p> <p>Ajaloomälestistena (kokku 12) on Põlva vallas kaitse all 2 kalmistut (Põlva ja Kähri); üksikobjektidena 3 kultuuritegelase hauda Põlva kalmistul, 1 Vabadussõja mälestussammas ja 4 Teises maailmasõjas sõjas hukkunute ühishauda. Kaitse alla on võetud ka 1 ajalooline koolihoone Rosmas ning kunstnik Elmar Kitse suvemaja Valgemetsas. Ajaloomälestistest kalmistute kasutuskord ja seal säilitamisele kuuluvad elemendid ning vastutava ametiga kooskõlastatavad tööd tuleks täpsustada kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud kalmistueeskirjaga.</p>	
	<p>Kasutuses olevate kalmistute kohta tuleks ÜP-s märkida, kas on kavas kalmistuid laiendada või ei. Samuti võiks olla kirjas, et kalmistuseaduse kohaselt nähakse kalmistu rajamisel või laiendamisel ette vähemalt 50 m rahuvööndit kalmistu välispiirist. Sinna on keelatud rajada ehitisi ja planeerida maakasutust, mis võib põhjustada kalmistul müra, välja arvatud kalmistut teenindav rajatis.</p>	<p>Arvestatakse osaliselt. Selgitus: kalmistute rahuvööndit kajastatakse maakasutuse juhtotstarvete juures, kalmistute laiendamise vajadus on maakasutuse juhtotstarbega näidatud.</p>
	<p>Põlva valla arheoloogiamälestised (kokku 217) jagunevad liikide kaupa järgmiselt: elukohad: sh 8 asulakohta, 2 linnust ja 1 pelgupaik; matmispaigad: sh 173 kääbast, 9 kivikalmet ja 16 kalmistut, eraldi arheoloogiamälestiste alaliigi moodustavad ajaloolised looduslikud pühapaigad (neist muinsuskaitse all on Põlva vallas 2 ristimetsa, 1 ohverdamiskoht, 4 ohvrikivi ja 1 ohvriallikas, arvukalt looduslike pühapaiku on aga sellised, millele ei ole kaitsestaatus kehtestatud, vt lähemalt looduslike pühapaikade alaptk-st ###). Arheoloogiamälestiste maa-ala säilimis- ja kasutustingimused: arheoloogiapärandi puhul tuleb silmas pidada seda, et selle säilimise tagab eelkõige senise maakasutuse jätkumine. Põllumaal asuvate asulakohtade puhul ei tohiks kasutada senisest künnikihist sügavamale minevamaid maaharimisviise, linnuste puhul tuleb tagada, et raietöödel ei kahjustataks maapinda. Soovitav on hoida korras juurdepääsuteed linnustele, tõkestades samas mootorsõidukite ligipääsu, et ära hoida linnusenõlvade kahjustamine. Matmispaikade puhul võib kääbastelt ja kalmetelt puid ja pöösaid eemaldada pinnast kahjustamata, kuid mälestiste alale ei tohi kavandada uusi ehitisi või rajatisi. Maakasutuse muudatuste puhul, millega kaasnevad kaevetööd, tuleb silmas pidada juurdepääsetavuse jätkuvat tagamist ja kaevetööde minimaalset ulatust mälestiste alal. Kohtades, kus on vajalikud kaevetööd, tuleb arvestada arheoloogiliste uuringute kohustusega enne tööde algust. Iga mälestisega seonduva võimaliku muudatuse puhul maakasutuses otsustab vastutav ametkond kitsendused ja võimalikud leevendused eraldi mälestisest lähtuvalt. Ümbritsevast maastikust sageli selgelt esile kerkival arheoloogiamälestistel on tugev turismipotentsiaal, mida saab kasutada piisava teadvustamise (nt teabetahvlitega tähistamise) abil.</p> <p>Võiks lisada ka viite kaardirakendusele, mis sisaldaks infot, et mälestised on leitavad kultuuriväärtuste kaardikihi.</p>	<p>Arvestatakse osaliselt. Selgitus: üldplaneeringus välditakse läbivalt õigusaktide tsiteerimist. Kultuuripärandit on üldplaneeringus kajastatud samaväärselt looduskaitse või riigiteedega. Üldplaneeringuga ei kavandata uut ega täiendavat tiheasustust aladele, kus seda ei ole varem olnud või kavandatud. Üldplaneering ei olemaolevat olukorda kirjeldav dokument vaid tulevikku suunatud arengudokument. Sarnaselt loodusobjektidele täiendatakse soovitud sõnastuses üldplaneeringu lisaks olevat dokumenti „Mõjutatava olukorra ülevaade“, sellekohane selgem viide lisatakse seletuskirja. Üldplaneeringu pt 5.1. täiendatakse tingimustega kultuurimälestiste kaitsmiseks</p>
	<p>Kuna viimastel kuudel on tihedas suhtluses planeerijatega täpsustunud arheoloogia prognoosialade ehitamisel järgimist vajavad tingimused, siis palun ka siin asendada ptk 5.1 viimane lause järgnevalt:</p> <p>Selleks tuleb KMH kohustusega tegevuste kavandamisel (ka juhul kui KMH nõudest loobutakse) kooskõlastada arheoloogilise uuringu läbiviimise vajadus valdkonna ees vastutava ametiga. Prognoositud tõenäolist arheoloogiapärandirikastel aladel tuleb eelnevalt küsida seisukohta arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta kõigil juhtudel, kus üldplaneering näeb ette detailplaneeringu koostamist või kus rajatava kaevanduse või ehitiste alla jääva ala (või lähestikku jäävate alade) pindala on suurem kui 500 m².</p> <p>Ptk 5.1. Kultuurilooliselt tähtsad objektid</p>	<p>Arvestatakse osaliselt. Selgitus: sõnastust ja pindalist suurust täpsustatakse läbirääkimistel.</p>
	<p>Ptk 5.1. Kultuurilooliselt tähtsad objektid</p>	<p>Arvestatakse, kui Muinsuskaitseamet annab sisendi.</p>

	<p>Sellesse peatükki anname me omalpoolt novembri jooksul nimekirja Põlva vallas olevatest looduslikest pühapaikadest ja nende kaitse- ja kasutustingimustest.</p>	
	<p>XX sajandi väärtuslikud arhitektuuriobjektid: tabel on midu ok, ideaalis võiks olla ka kirjas, kas ja kuidas hooned on kasutusel või kas on plaanis kasutusele võtta. Lisaksin siia veelt omalpoolt ühe objekti, millest ka põgusalt rääkisin: See on siis Põlva leerimaja (Fr. Tuglase 2), mis ehitati 19. saj lõpul (pühitseti sisse 1897), oli väidetavalt esimene kahekorruline ehtis Põlvas. Nõukogude ajal ehitati mõnevõrra ümber ja oli kasutusel kui riigipanga Põlva osakond, hoiukassa ja perekonnaseisuaamet. 1993. aastal anti tagasi koguduse käsutusse ja praegu tegutseb seal kohvik, üritusteks renditakse välja kahte saali. Hoones on säilinud silmapaistvalt kõrgetasemeline ja terviklik 1980. aastate interjäär. Selle autorit mul kahjuks pole õnnestunud veel välja uurida, aga usun, et kohalikud inimesed kindlasti teavad selle kohta midagi rääkida. Võin saata ka fotosid lisaks, kui on vajadus.</p>	<p>Ettepanek võetakse kaalumisele.</p>
	<p>Üldiselt oleks siin peatükis soovituslik esitada arhitektuuri- ja muud objektid eraldi, nii on nende kasutus- ja säilitamistingimusi lihtsam seada. Ja siis üldine tähelepanek: mõned korrad on tekstis (nii seletuskirjas kui kaardirakenduse juures) kasutatud sõnastust: <i>inimtegevuse käigus objektid</i>, ma arvan, et siia tuleks lisada mingi sõna, et kõlaks paremini: nt <i>inimtegevuse käigus loodud/tekinud objektid</i>.</p>	<p>Võetakse teadmiseks, sõnastust korrigeeritakse.</p>
	<p>Oma algsetes seisukohtades lähtus MKA nõuetele vastavast keskkonnamõju strateegilise hindamise programmist, mille järgi peab keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne sisaldama hinnangut eeldatavalt olulise vahetu, kaudse, kumulatiivse, sünergilise, lühi- ja pikaajalise, soodsa ja ebasoodsa mõju kohta keskkonnale, sealhulgas inimese tervisele ning sotsiaalsetele vajadustele ja varale, bioloogilisele mitmekesisusele, populatsioonidele, taimedele, loomadetele, pinnasele, vee ja õhu kvaliteedile, kliimamuutustele, kultuuripärandile ja maastikele, hinnangut jäätmetekke võimaluste kohta ning mõju prognoosimise meetodite kirjeldust [KeHJS, § 40, lg 4 (6)]. Keskkonnamõju on oluline, kui see võib eeldatavalt ületada mõjuala keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara (KeHJS, § 5). Viimaste arutelude tulemusel on võtnud aga Rahandusministeerium seisukoha, et mõjude hindamisel kultuuripärandile on tegu pigem asjakohaste mõjudega: Asjakohased mõjud on siis: 1) kõik konkreetse planeeringu elluviimisega kaasnevad olulised mõjud ning 2) kõik tavalised mõjud ulatuses, mis konkreetse planeeringu koostamisel vajavad mingil põhjusel hindamist (https://planeerimine.ee/ruumiline-planeerimine/moju/).</p>	<p>Arvestatakse, KSH aruannet korrigeeritakse.</p>
	<p>Täiendused (boldis) lk 92 kokkuvõtvasse lausesse:</p>	<p>Arvestatakse, KSH aruannet korrigeeritakse.</p>

Kokkuvõte Põlva valla üldplaneeringu ja KSH eelnõule pärast avalikustamise lõppu (10.10.21) esitatud ettepanekutest koos Põlva Vallavalitsuse seisukohaga

	<p>Üldplaneeringu kohaselt tuleb planeeringute ja ehitusprojektide koostamisel arvestada inimtegevuse käigus tekkinud objektide väärtusega ning tagada nende säilimine või võimalusel taastada nende algne kuju, hoonete puhul hoida neid kasutusel või leida kasutuseeta hoonetele uus kasutusotstarve. Tingimus aitab kaasa Põlva valla väärtusliku kultuuripärandi säilimisele.</p> <p>Kaardirakenduselt silmajäänud võimalikud probleemkohad, kus tuleb ÜP mõju kultuuripärandile otseselt välja (eelkõige kergliiklusteed):</p> <p>a) kergliiklustee Mooste ja Põlva vahel, mis läbib arheoloogiatundliku ala, kus on juba praegu peal ka 6 kaitsealust kääbast (reg-nr 11170-11175), samuti jäävad tee äärde mitmed ristipuud: Säässaare ristipuud, Eoste ristimänd.</p> <p>b) kergliiklustee Kauksi külas (Kauksi silla ümbruses samuti arheoloogiatundlik ala, st tee rajamisel võib välja tulla kultuurkiht).</p> <p>c) kergliiklustee ja tootmise maa-ala Võru-Põlva tee ääres Meemaste küla piirkonnas: arheoloogiatundlik ala:</p> <p>d) Kergliiklustee Kanepi-Leevaku tee ääres (see vist küll juba projekteeritud ja meie tingimustega arvestatud): Viglasoo ristimets, Tännassilma küla ja Kähri kirikut ümbritsev arheoloogiatundlik ala.</p> <p>e) Tootmise maa-ala samas piirkonnas Tännassilmas, mis jääb arheoloogiatundliku piirkonna keskmesse ja kus rajatakse (ja on hiljuti rajatud) massiivseid tootmishooneid, millega kaasnevad suuremahulised pinnasetööd.</p> <p>f) Kergliiklustee Aarna ristimetsa alal (olnud juba arutlusel, et tuleb leida koostöös parim lahendus, mis säästaks mälestist ja vastaks liiklusohutuse nõuetele).</p> <p>g) Tootmise maa-ala Partsi mõisa allee vahetus naabruses.</p> <p>h) Põlgaste mõisakompleks (Lahe küla): Sinna ulatub Postitee väärtusliku maastiku ala, aga nii, et haarab enda alla pargi ja kaks mõisakompleksi hoonet (peahoone ja valitsejajamaja), samas kui 3 mälestist (kaks moonakatemaja ja laut) jäävad alast välja. Kui mõelda mõisakompleksi kui terviku säilimise peale, siis oleks ehk efektiivsem, kui kogu ansamblile kehtiks samasugused tingimused. Kuna mõisasüda on nagunii omandiõiguslikult killustatud, siis praegu suurendavad maakasutusjuhtotstarved seda veelgi: pargiala on põhiosas PV, mõisa peahoone ja valitsejajamaja alusel maal puudub üldse otstarve (kas see tähendab, et seal on lubatud kõik tegevused?), asuvad lihtsalt väärtusliku maastiku piires, moonakatemajad on igasugusest määratud maa-alast väljas ja laut ning jupike mõisaparki on tootmise maa-ala. Piirdemüür ise jääb väärtusliku maastiku sisse, aga kahjuks nii, et muinsuskaitsemärk on just alast väljas. Teeksin ettepaneku laiendada seal vähemalt väärtuslikku maastikku nii palju, et kõik mõisakompleksi hooned jääksid selle ala sisse. Ja mõelda, kuidas oleks võimalik läbi maakasutusotstarbe soodustada mõisakompleksi kasutuseelhoidmist ja säilimist.</p> <p>Ettepanek: Väärtuslike maastike all on mainitud miljööaladid? Kuna miljööalad on väljakujunenud mõiste, siis äkki oleks vajalik ka ÜP-s kusagil selgelt sedastada, et Põlva valla ÜP-ga eraldi miljööväärtuslikke alasid ei määrata, vaid miljööväärtuste kaitse on haaratud väärtuslike maastike käsitlusse.</p>	<p>Arvestatakse, KSH aruannet korrigeeritakse.</p> <p>Planeeringu üldisi ehitustingimusi pt 4.4.1. täiendatakse punktiga, et arheoloogiatundlikel aladel tuleb projekteerimistingimuste väljastamisel teha koostööd MuKA-ga, samuti täiendatakse jalg- ja jalgrattateede rajamise tingimusi (6.1.2.) tingimusega, et arheoloogiatundlikul alal tuleb leidmata pärandiga arvestada ja MuKA-ga koostööd teha.</p> <p>Arvestatakse.</p> <p>Võetakse teadmiseks.</p>
<p>Geidi Kuklase, 17.11.2021</p>	<p>Oleme Põlva valla noored, kes soetasid Pragi külla kinnistu Järvaugu (38501:001:0086). Sooviksime hakata vana talukohta elamiskõlblikuks muutma, remontima, aga kahjuks puudub kinnistule juurdepääsu tee. Kinnistule pääseb läbi mitme võõra kinnistu ja mööda põlluteed. Oleme püüdnud kinnistu omanikega kokkulepet saavutada servituudi seadmiseks, aga kahjuks kõiki omanikke ei tea ja osad pole ka nõus läbipääsu tagamisega. Oleme saanud kokkuleppe Pragi külas Made kinnistu (38501:002:0112) omanikuga, kuid Järvaugu kinnistule juurdepääsuks üle Made kinnistu oleks tarvis ehitada lisaks teele sild üle Orajõe. Eeltoodud arvesse võttes palume Põlva valla üldplaneeringu koostamisel lahendada ja määrata silla asukoht üle Orajõe. Lisatud asendiplaan tee ja silla asukohast.</p>	<p>Arvestatakse.</p>
<p>Katrin Peil, e-kiri 18.11.21</p>	<p>Seoses Põlva valla üldplaneeringu aruteluga palume muuta rohevõrgustiku piiri Kiidjärve külas, Orunuka ja Metsaveere kinnistul. Rohevõrgustiku piir võiks alata RMK maa-alalt. Kehtiva üldplaneeringuga on Orunuka ja Metsaveere perspektiivsed elamuehitus maad. Ühele krundile on juba ehitusluba väljastatud ja ka teisele krundile on planeeritud ühepereelamu.</p>	<p>Arvestatakse osaliselt.</p> <p>Selgitus: kogu piirkonna rohevõrgustiku piir vaadatakse üle.</p>
<p>Transpordiamet, 19.11.2021 nr 7.1- 2/25837-2</p>	<p>Oleme läbi vaadanud planeeringu materjalid ning nii planeering kui KSH aruanne on väga hästi koostatud. Siiski tekkisid mõned küsimused, mis on ilmselt põhjustatud meie erinevatest tõlgendustest. 1. Planeeringu seletuskirja p 6.1. „Liikuvus ja transport“ käsitletakse riigitee kaitsevööndi muudatusi ning kohalik omavalitsus teeb ettepaneku vähendada riigitee kaitsevööndi ulatust mõlemal pool teed 10 m riigitee äärmise sõiduraja servast muuhulgas ka järgmistes asukohtades: - Tilsi külas riigitee nr 18154 Tilsi – Naruski km 1,1-1,564 - Vardja külas riigitee nr 18211 Vardja – Tilsi km 0,53-0,86. Jääb selgusetuks, mis on antud asukohtades riigitee kaitsevööndi vähendamise eesmärk – mõlemal juhul on riigitee kaitsevööndis välja kujunenud hoonestusjoon (valdavalt paiknevad hooned 10+ m riigitee äärmisest sõidurajast, kummaski asukohas on vaid 1 kõrvalhoone, mis asub osaliselt riigiteele lähemal kui 10 m), kinnistud on juba hoonestatud. Mistahes hoonete projekteerimistingimuste menetlemisel lähtuksime</p>	<p>Teekaitsevööndi vähendamise soovist loobutakse.</p>

	<p>väljakujunenud hoonestusjoonest – st meil ei ole juba praegu põhjust keelduda uute hoonete kavandamisest teekaitsevööndisse, kuid mitte lähemale riigiteele kui seda on olemasolevad hooned. Riigitee kaitsevööndi vähendamine 10 m ei muudaks sellest aspektist lähtudes mitte midagi.</p>	
	<p>Palun vaadake üle ning täiendage planeeringu seletuskirja p 4.1. „Detailplaneeringu koostamise kohustus“ vastavalt meie ettepanekute p 3.6.</p>	<p>Arvestatakse.</p>
	<p>Planeeringu seletuskirja p 6.2.2. „Taastuenergia“ on välja toodud tingimused taastuenergiarajatiste rajamiseks. Kuigi Põlva valla territooriumil on suurte, üle 30 m kõrgete, tuulegeneraatorite rajamine tulenevalt riigikaitsepiirangutest välistatud, kehtivad meie ettepanekute p 3.9. kirjeldatud piirangud ka madalamate tuulikute (ning nt ka sidemastide) paigaldamise korral. Ehitusseadustikus vastavaid piiranguid ei käsitleta. Palun täiendage vastavalt ka planeeringu seletuskirja.</p>	<p>Arvestatakse.</p>
	<p>Planeeringu seletuskirjas pole käsitletud meie ettepanekute p 3.11. Selgitasite telefoni teel, et üldplaneeringuga ei nähta ette uute arendus- ja elumualade kavandamist ning sellest tulenevalt ei ole planeeringus käsitletud ka meie nimetatud ettepanekut. Tulenevalt sellest, et detailplaneeringuga saab teha ettepaneku üldplaneeringu muutmiseks, ei ole tulevikus välistatud võimalikud eraalgatuslikud arendused, mis võivad eeldada soovitud tegevustest tulenevalt uute riigitee lõikude rajamist ja/või riigiteede ümberehitamist. Vastava kohustuse saame arendajale seada küll ka avatud projekteerimistingimuste menetluse raames, kuid soovime siiski, et meie ettepanekute p 3.11. oleks lisatud ka üldplaneeringusse. Üldplaneering on kohaliku omavalituse ruumilise arengu kavandamise alus ning riigiteede asukoha muutmine või ümberehituse vajadus ja sellega kaasnevad suuremahulised ning kulukad kohustused võiksid olla käsitletud ka üldplaneeringus. Mida varasemas etapis saab arendaja teadlikuks võimalikest piirangutest ja nendega kaasnevatest kohustustest, seda kiiremini on võimalik läbi viia vajalikud menetlused ning seda väiksem on nendega kaasnev aja- ning rahaline kulu. Teeme ettepaneku arutada ning vastastikku selgitada käesoleva kirja sisu virtuaalsel koosolekul, mis võiks toimuda vahemikus 29.11.-10.12.2021.</p>	<p>Arvestatakse.</p>